

BAREM DE EVALUARE SI DE NOTARE
Probă scrisă la profilul ARTE, disciplina Istoria artelor plastice
SUBIECTUL I (21 puncte)
Conceptii și imagini plastice

Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Scrisse denumirea și autorul pentru fiecare operă din imaginile a),b), c):</i>	câte 1p. pentru fiecare denumire scrisă corect (1x3p.=3p.) câte 1p. pentru fiecare autor indicat corect (1x3p.=3p.) (3p. +3p.=6 p.) Total 6 puncte	a) <i>Cupidon și Psyche</i> , autor Antonio Canova b) <i>Pieta</i> , autor Michelangelo Buonarroti c) <i>Laocoon</i> (sau <i>Laocoon și fiii săi</i>), autori: atribuită sculptorilor greci Agesandru, Athenodoros și Polydoros
2.	<i>Determină căror stiluri/culturi aparțin operele din imaginile a),b), c):</i>	câte 1p. pentru fiecare răspuns corect (1x3=3p.) Total 3 puncte	a) Neoclasicism b) Renaștere c) Grecia Antică/Elinismul
3.	<i>Realizează o descriere succintă a fiecărei opere, evidențiind două particularități ale limbajului plastic și modul în care acestea susțin mesajul operei.</i>	1p. pentru descriere succintă; câte 1p. pentru evidențierea particularităților limbajului plastic (1p.x2=2p); 1p. pentru modul în care limbajul plastic susține mesajul operei; 1p.+2p.+1p.=4p Total 4 puncte	<i>Cupidon și Psyche de Antonio Canova.</i> Această operă este o celebrare a esteticii neoclase, unde perfecțiunea formei întâlnește sensibilitatea mitologică. Limbaj plastic: Compoziția este construită pe o geometrie complexă a liniilor curbe și a diagonalelor care se intersectează, formând un „X” dinamic. Brațele lui Psyche creează un cerc perfect care încadrează chipurile protagoniștilor, concentrând toată energia operei în punctul central al sărutului iminent. Susținerea mesajului: Finisarea extrem de fină a marmurei și delicatețea gesturilor susțin mesajul de <i>iubire pură și transcendentă</i> . Canova nu redă un contact fizic brutal, ci unul spiritual, sugerând că iubirea (Cupidon) este cea care trezește sufletul (Psyche) la viață. <i>Pieta de Michelangelo Buonarroti</i> , apogeul Renașterii, lucrarea echilibrează durerea umană cu demnitatea divină prin armonie și proporție. Limbaj plastic: Michelangelo utilizează o structură piramidală solidă, care oferă privitorului un sentiment de stabilitate și eternitate. Contrastul dintre trupul orizontal, neted și fragil al lui Hristos și faldurile verticale, adânc sculptate ale mantiei Fecioarei Maria, creează un joc de lumini și umbre care accentuează dramatismul scenei. Susținerea mesajului: Chipul senin și neobișnuit de tânăr al Mariei, combinat cu gestul resemnat al mâinii sale stângi, susține mesajul de <i>sacrificiu acceptat și durere transfigurată</i> . Nu este o suferință care desfigurează, ci una care înobilează, reflectând puritatea spirituală. <i>Laocoon și fiii săi (Atribuită lui Agesandru, Athenodoros și Polydoros)</i> , Această operă definește stilul elenistic, unde limbajul plastic este subordonat redării patosului. Limbaj plastic: Se remarcă prin dinamismul violent și musculatura tensionată , aproape anatomic exagerată. Liniile de forță sunt frânte și contorsionate, iar spațiul este invadat de spiralele șerpilor care leagă cele trei personaje într-un tot unitar, dar haotic. Susținerea mesajului: Expresiile faciale (gura întredeschisă, fruntea încruntată) și trupurile încordate până la limită susțin mesajul de agonie fizică și disperare neputincioasă în fața destinului implacabil. Aici, marmura nu mai caută frumosul ideal, ci adevărul crud al suferinței umane.

SUBIECTUL II (18 puncte)

Relația între conceptele dominante în epocă și artele plastice

Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Describe trei modalități de reprezentare a spațiului plastic în pictură, susținând răspunsul cu o operă aparținând unui artist celebru.</i> a) Stilul romanic	câte 1p. pentru fiecare modalitate de reprezentare a spațiului plastic în pictură (1p.x3=3p.); câte 1p. pentru un nume de artist și pentru o operă de artă care-i aparține (1p.x2=2p.) 1p. pentru argumentare; (3p.+2p.+1p.=6p.) Total 6 puncte	Stilul Romanic: Spațiul bidimensional și simbolic În perioada romanică (sec. XI-XII), spațiul plastic nu urmărește redarea realității fizice, ci a unei realități spirituale, transcendente. Modalități: Spațiul este plat (bidimensional), definit de contururi groase și culori plate. Se utilizează perspectiva ierarhică (dimensiunea personajelor depinde de importanța lor religioasă, nu de distanță) și fundaluri neutre, adesea aurii sau în benzi de culoare, care anulează adâncimea. Artist și operă: Maestrul de la Taüll. Opera sa reprezentativă este fresca "Cristos Pantocrator" din absida bisericii Sant Climent de Taüll (Spania). Argumentare: În această operă, Cristos este plasat într-o mandorlă care separă spațiul divin de cel terestru. Nu există nicio încercare de a reda volumul sau umbra; spațiul este unul abstract, atemporal, menit să impună autoritate și dogmă prin claritate liniară și monumentalitate.
	b) Stilul gotic	câte 1p. pentru fiecare modalitate de reprezentare a spațiului plastic în pictură (1p.x3=3p.); câte 1p. pentru un nume de artist și pentru o operă de artă care-i aparține (1p.x2=2p.) 1p. pentru argumentare; (3p.+2p.+1p.=6p.) Total 6 puncte	Stilul Gotic: Spațiul pre-perspectiv și umanizat Spre deosebire de rigiditatea romanicului, stilul gotic (sec. XII-XIV) introduce o deschidere către naturalism și o primă tentativă de a crea un spațiu în care personajele comunică. Modalități: Apare spațiul tridimensional incipient. Decorul începe să includă elemente de arhitectură sau peisaj care oferă iluzia de profunzime. Personajele capătă volum (prin clarobscur primitiv) și sunt așezate pe un „sol” vizibil, nu mai plutesc într-un vid simbolic. Artist și Operă: Giotto di Bondone (considerat puntea către Renaștere). Opera reprezentativă este fresca „Lamentația” (Plângerea lui Cristos) din Capela Scrovegni, Padova. Argumentare: Giotto revoluționează spațiul plastic prin introducerea stâncii oblice, care ghidează privirea și creează adâncime în planuri succesive. Personajele au fundal, greutate și ocupă un loc real în scenă. Emoția umană și interacțiunea fizică dintre figuri necesită un spațiu, rupând astfel convenția plană a romanicului.
	Încercuiește litera enunțului corect.	Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect A (adevărat) (1px6=6p) Total 6 puncte	1; 3; 4; 5; 7; 8

SUBIECTUL III (24 puncte)

Morfologia și sintaxa plastică

Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Stabilește legătura între limbajul plastic al sculpturii (compoziție, proporții, formă, o operă de referință) și mesajul operei, evidențiind caracterul specific al fiecărui stil.</i> a) Egiptul Antic	1p. pentru legătura între limbajul plastic al sculpturii; câte 1p. pentru specificarea compoziției, proporțiilor, formei; (1x3p.=3p.) 1p. pentru exemplu de operă; 1p. pentru mesajul operei (1p +3p+1p.+1p.=6 p.) Total 6 puncte	Egiptul Antic: Eternitatea. Mesajul sculpturii egiptene este imortalitatea și stabilitatea politică/religioasă a faraonului. Limbaj Plastic: Compoziția este guvernată de legea frontalității (simetrie axială perfectă). Formele sunt compacte, fără goluri între brațe și corp, pentru a asigura durabilitatea fizică a suportului pentru suflet (Ka). Proporțiile sunt dictate de un canon matematic rigid. Exemplu: Mikerinos și soția sa; Triada lui Mikerinos. Legătura cu mesajul: Rigiditatea formelor și privirea pierdută în infinit sugerează că faraonul nu aparține lumii trecătoare, ci eternității.

	a) <i>Roma Antică</i>	1p. pentru legătura între limbajul plastic al sculpturii; câte 1p. pentru specificarea compoziției, proporțiilor, formei; (1x3p.=3p.) 1p. pentru exemplu de operă; 1p. pentru mesajul operei (1p +3p+1p.+1p.=6 p.) Total 6 puncte	Roma Antică: Autoritatea și realismul civic. Roma Antică pune accent pe glorificarea statului și pe portretul verist. Limbaj Plastic: Compoziția devine mai dinamică, deseori retorică (gestul brațului întins). Proporțiile sunt realiste, iar forma este detaliată, capturând trăsăturile specifice ale individului (riduri, imperfecțiuni), servind propagandei imperiale. Exemplu: <i>Augustus de la Prima Porta, Portret/bustul lui Traian</i> Legătura cu mesajul: Statuia combină trupul idealizat (inspirat de canonul grec) cu un chip recognoscibil și o armură detaliată care povestește victoriile sale, transmițând un mesaj clar de putere militară și divinitate politică.
	c) <i>Barocul</i>	1p. pentru legătura între limbajul plastic al sculpturii; câte 1p. pentru specificarea compoziției, proporțiilor, formei; (1x3p.=3p.) 1p. pentru exemplu de operă; 1p. pentru mesajul operei (1p +3p+1p.+1p.=6 p.) Total 6 puncte	Barocul: Teatralitatea și extazul spiritual. Mesajul barocului este cel al triumfului credinței prin emoție copleșitoare, mișcare și dramatism. Limbaj Plastic: Compoziția este dominată de diagonale și linii curbe (linii „șerpuite”). Formele „explodează” în spațiu, eliminând limitele blocului de piatră. Contrastul puternic între zonele de umbră și lumină accentuează volumul. Exemplu: Extazul Sfintei Tereza de Gian Lorenzo Bernini. Legătura cu mesajul: Agitația drapajului și compoziția ascensionale transformă piatra în materie fluidă, transmițând privitorului starea de transă și intensitatea experienței mistice, conform directivelor contrareformei.
	b) <i>Realismul</i>	1p. pentru legătura între limbajul plastic al sculpturii; câte 1p. pentru specificarea compoziției, proporțiilor, formei; (1x3p.=3p.) 1p. pentru exemplu de operă; 1p. pentru mesajul operei (1p +3p+1p.+1p.=6 p.) Total 6 puncte	Realismul: Adevărul social. În secolul al XIX-lea, sculptura abandonează zeii pentru a descrie condiția umană și realitățile sociale imediate. Limbaj Plastic: Compoziția este asimetrică și adesea tensionată. Forma își pierde finisajul academic (șlefuirea perfectă), lăsând urme de modelaj care sugerează efortul și asprimea vieții. Proporțiile sunt oneste, neidealizate. Exemplu: <i>Cetățenii din Calais</i> de Auguste Rodin. Legătura cu mesajul: Rodin nu îi prezintă ca pe niște eroi triumfători, ci ca pe niște oameni marcați de disperare și sacrificiu. Compoziția fragmentată și mâinile/picioarele exagerate ca mărime subliniază greutatea morală a gestului lor și suferința pur umană, nu glorioasă.

SUBIECTUL IV (21 puncte)

Edificii și elemente arhitecturale

Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Scrie denumirea și numele autorului pentru fiecare operă din imaginile a), b), c):</i>	câte 1p. pentru fiecare denumire scrisă corect (1p.x3=3p.) câte 1p. pentru fiecare autor indicat corect (1p.x3=3p.); (3p+3p.=6p.) Total 6 puncte	a) <i>Cupola bisericii Sant'Ivo alla Sapienza din Roma (interior)</i> autor Francesco Borromini b) <i>Cupola Catedralei Santa Maria del Fiore (Domul din Florența)</i> , autor Filippo Brunelleschi c) <i>Catedrala Saint Paul (Catedrala Sfântul Paul din Londra)</i> , autor Sir Christopher Wren
2.	<i>Identifică stilurile în care se încadrează fiecare operă din imaginile a), b), c):</i>	Câte 1 p. pentru fiecare răspuns corect (1p.x3=3p.) Total 3 puncte	a) <i>Baroc (Barocul italian exuberant)</i> b) <i>Renaștere Timpurie</i> c) <i>Baroc Englez (Classicist)</i>

3.	<i>Explică viziunea plastică a fiecărui arhitect, evidențiind trei elemente definitorii pentru fiecare stil: a),b),c)</i>	1 p. pentru viziunea plastică; câte 1p. pentru fiecare element definitoriu (1p.x3=3p.) 1p.+2p.=4p. Total 4 puncte	Francesco Borromini: <i>Cupola bisericii Sant'Ivo alla Sapienza</i> <i>Viziunea</i> sa este una organică și dinamică, bazată pe geometria sacră transformată în mișcare continuă. Borromini refuză unghiurile drepte și simetria statică în favoarea formelor curbe. Trei elemente definitorii: Geometria stelată (Planul hexagramic): cupola nu este un cerc, ci rezultatul intersecției a două triunghiuri echilaterale, creând o stea cu șase colțuri care simbolizează înțelepciunea. Alternanța concav-convex: limbajul plastic este definit de ritmul peretelui care se "ondulează", secțiunile concave alternând cu cele convexe până la lanternou, anulând senzația de masă grea. Ascensiunea neîntreruptă: spre deosebire de cupolele tradiționale unde există o separație clară între bază și boltă, aici liniile verticale ale pilăștrilor continuă direct în nervurile cupolei, forțând privirea către lumină.
		1 p. pentru viziunea plastică; câte 1p. pentru fiecare element definitoriu (1p.x3=3p.) 1p.+2p.=4p. Total 4 puncte	Filippo Brunelleschi: <i>Cupola Catedralei Santa Maria del Fiore</i> <i>Viziunea</i> sa marchează nașterea raționalismului renescentist. Este o viziune bazată pe ordinea matematică și pe triumful ingineriei asupra imposibilului, fiind prima cupolă de dimensiuni colosale construită fără cofraje fixe. Trei elemente definitorii: Structura cu dublă coajă (autoportantă): Brunelleschi a proiectat două cupole suprapuse: una interioară groasă, pentru rezistență, și una exterioară, mai ușoară și estetică, protejând structura de intemperii. Profilul ascuțit (în ogivă): din motive tehnice, cupola nu este o emisferă perfectă, ci are un profil ușor ascuțit, ceea ce reduce forțele laterale și accentuează verticalitatea elegantă a construcției. Limbaj tehnic unic prin care cărămizile sunt așezate în zig-zag pentru a se autobloca, permițând ridicarea zidului fără susținere de lemn pe parcursul construcției.
		1 p. pentru viziunea plastică; câte 1p. pentru fiecare element definitoriu (1p.x3=3p.) 1p.+2p.=4p. Total 4 puncte	Sir Christopher Wren: <i>Catedrala Saint Paul din Londra</i> <i>Viziunea</i> sa este un Baroc temperat (Classicist), caracterizată prin grandoare imperială și o ingeniozitate structurală „invizibilă”. Wren a căutat să combine estetica clasică a Romei cu nevoile peisajului londonez. Trei elemente definitorii: Sistemul triplu de cupole: Wren a separat complet interiorul de exterior. Există o cupolă joasă la interior, un con de cărămidă ascuns care susține lanternoul masiv de piatră și cupola exterioară de plumb pe structură de lemn. Peristilul (Colonada exterioară): Baza cupolei este înconjurată de un șir continuu de coloane corintice, oferind o senzație de echilibru clasic și monumentalitate care domină orizontul orașului. „Galeria Șoaptelor” (Whispering Gallery): La interior, la baza cupolei, există o cornișă circulară unde acustica este perfectă, demonstrând atenția lui Wren nu doar pentru formă și structură, ci și pentru experiența senzorială a spațiului.

SUBIECTUL V (16 puncte)

Ideologii și stiluri

Elaborează un eseu cu tema: „Între idealizare și revelație: frumosul și urâtul ca strategii de adevăr în arta plastică”

Cerințe:

– Identifică și analizează stiluri artistice pentru care frumosul constituie un instrument de ordine și autoritate simbolică, evidențiind funcția sa normativă și ideologică în organizarea imaginii plastice.	L	0	1	1	1	-	-	-
– Stabilește specificul limbajului plastic în care frumosul reprezintă scopul reprezentării , analizând mecanismele de idealizare, selecție și purificare a realului și ilustrează analiza cu două exemple de opere	L	0	1	1	1	1	-	-

de artă relevante.								
– Prezintă apariția și evoluția elementelor urâtului în arta diferitelor perioade istorice , evidențiind rolul acestora în reflectarea critică a realității, susținută printr-un exemplu de opere de artă .	L	0	1	1	1	-	-	-
– Corelează limbajul plastic al operelor cu mesajul plastic transmis, analizând particularitățile limbajului urâtului și modul în care acestea contribuie la intensificarea sensului expresiv al imaginii, ilustrând răspunsul cu o operă de artă reprezentativă.	L	0	1	1	1	-	-	-
– Formulează o viziune personală argumentată asupra relației dintre frumos și urât în artă, abordând complementaritatea celor două formule plastice ca expresie a complexității condiției umane și a transformărilor de paradigmă din arta modernă și contemporană .	L	0	1	1	1	-	-	-